

Ehl-i hak ve hakikatin ihtilaf ve rekabetleri, kıskançlıktan ve hırs-ı dünyadan gelmediği gibi;

Yedinci Sebep

Ehl-i hak ve hakikatin ihtilaf ve rekabetleri, kıskançlıktan ve hırs-ı dünyadan gelmediği gibi; ehl-i dünyanın ve ehl-i gafletin ittifakları dahi civanmertlikten ve ulüvv-ü cenabdan değildir.

Belki ehl-i hakikat, hakikatten gelen ulüvv-ü cenab ve ulüvv-ü himmet ve tarîk-ı hakta memduh olan müsabakayı tam muhafaza edemediklerinden ve nâ-ehillerin girmesi yüzünden bir derece sû-i istimal ettiklerinden; rekabetkârane ihtilafa düşüp hem kendine hem cemaat-i İslâmiyeye ehemmiyetli zarar olmuş.

Ehl-i gaflet ve ehl-i dalalet ise meftun oldukları menfaatlerini kaçırmamak ve menfaat için perestiş ettikleri reislerini ve arkadaşlarını küstürmemek için zilletlerinden ve nâmertliklerinden, hamiyetsizliklerinden; mutlak arkadaşlarıyla, hattâ denî ve hain ve muzır olsalar dahi hâlisane ittihat hem menfaat etrafında toplanan ne şekilde olursa olsun şerikleriyle samimane ittifak ederler. Samimiyet neticesi olarak istifade ederler.

İşte ey musibetzedede ve ihtilafa düşmüş ehl-i hak ve ashab-ı hakikat! Bu musibet zamanında ihlası kaçırdığınızdan ve rıza-yı İlahîyi münhasıran gaye-i maksat yapmadığınızdan, ehl-i hakkın bu zillet ve mağlubiyetine sebebiyet verdiniz. Umûr-u diniye ve uhreviyede rekabet, gıpta, hased ve kıskançlık olmamalı ve hakikat nokta-i nazarında olamaz.

Çünkü kıskançlık ve hasedin sebebi; bir tek şeye çok eller uzanmasından ve bir tek makama çok gözler dikilmesinden ve bir tek ekmeği çok mideler istemesinden müzahame, münakaşa, müsabaka sebebiyle gıptaya, sonra kıskançlığa düşerler. Dünyada bir şey-i vâhide çoklar talip olduğundan ve dünya dar ve muvakkat olması sebebiyle insanın hadsiz arzularını tatmin edemediği için rekabete düşüyorlar.

Fakat âhirette tek bir adama beş yüz sene (Hâşiye[6]) mesafelik bir cennet ihsan edilmesi ve yetmiş bin kasır ve huriler verilmesi ve ehl-i cennetten herkes kendi hissesinden kemal-i rıza ile memnun olması işaretiyle gösteriliyor ki âhirette medar-ı rekabet bir şey yoktur ve rekabet de olamaz. Öyle ise âhirete ait olan a'mal-i salihada dahi rekabet olamaz, kıskançlık yeri değildir.

Kıskançlık eden ya riyakârdır, a'mal-i salihâ suretiyle dünyevî neticeleri arıyor veyahut sadık cahildir ki a'mal-i salihâ nereye baktığını bilmiyor ve a'mal-i salihanın ruhu, esası ihlas olduğunu derk etmiyor. Rekabet suretiyle evliyaullahâ karşı bir nevi adâvet taşımakla, vüs'at-i rahmet-i İlahiyeyi ittiham ediyor. Bu hakikati teyid eden bir vakia:

Eski arkadaşlarımızdan bir adamın, bir adama karşı adâveti vardı. O adamın yanında senakârane onun düşmanı amel-i salihle, hattâ velayetle tavsif edildi. O adam kıskanmadı, sıkılmadı.

Sonra birisi dedi: “Senin o düşmanın cesurdur, kuvvetlidir.” Baktık ki o adamda şiddetli bir kıskançlık ve bir rekabet damarı uyandı.

Ona dedik: “Velayet ve salahat hadsiz bir hayat-ı ebediyenin pırlantası gibi bir kuvvet ve bir yüksekliktir. Sen buna bu cihette kıskanmadın. Dünyevî kuvvet öküzde ve cesaret canavarda dahi bulunmakla beraber, velayet ve salahate nisbeten; bir âdi cam parçasının elmasa nisbeti gibidir.”

O adam dedi ki: “Bir noktaya, bir makama ikimiz bu dünyada gözümüzü dikmişiz. Oraya çıkmak için basamaklarımız da kuvvet ve cesaret gibi şeylerdir. Onun için kıskandım. Âhîret makamâtı hadsizdir. O burada benim düşmanım iken, orada benim samimi ve sevgili kardeşim olabilir.”

Ey ehl-i hakikat ve tarîkat! Hakka hizmet, büyük ve ağır bir defineyi taşımak ve muhafaza etmek gibidir. O defineyi omuzunda taşıyanlara ne kadar kuvvetli eller yardıma koşsalar daha ziyade sevinir, memnun olurlar. Kıskanmak şöyle dursun, gayet samimi bir muhabbetle o gelenlerin kendilerinden daha ziyade olan kuvvetlerini ve daha ziyade tesirlerini ve yardımlarını müfthirane alkışlamak lâzım gelirken, nedendir ki rekabetkârane o hakiki kardeşlere ve fedakâr yardımcılara bakılıyor ve o hal ile ihlas kaçıyor. Vazifenizde müttehem olup ehl-i dalaletin nazarında, sizden ve sizin mesleğinizden yüz derece aşağı olan, din ile dünyayı kazanmak ve ilm-i hakikatle maişeti temin etmek, tama' ve hırs yolunda rekabet etmek gibi müthiş ittihamlara maruz kalıyorsunuz.

Bu marazın çare-i yegânesi: Nefsini ittiham etmek ve nefesine değil, daima karşısındaki meslektaşına taraftar olmak. Fenn-i âdab ve ilm-i münazaranın uleması mabeynindeki hakperestlik ve insaf düsturu olan şu: “Eğer bir meselenin münazarasında kendi sözünün haklı çıktığına taraftar olup ve kendi haklı çıktığına sevinse ve hasmının haksız ve yanlış olduğuna memnun olsa insafsızdır.” Hem zarar eder. Çünkü haklı çıktığı vakit o münazarada bilmediği bir şeyi öğrenmiyor, belki gurur ihtimaliyle zarar edebilir. Eğer hak hasmının elinde çıksa zararsız, bilmediği bir meseleyi öğrenip menfaattar olur, nefsin gururundan kurtulur.

Demek insafî hakperest, hakkın hatırı için nefsin hatırını kırıyor. Hasmının elinde hakkı görse yine rıza ile kabul edip taraftar çıkar, memnun olur.

İşte bu düsturu ehl-i din, ehl-i hakikat, ehl-i tarîkat, ehl-i ilim kendilerine rehber ittihaz etseler ihlası kazanırlar. Ve vazife-i uhreviyelerinde muvaffak olurlar. Ve bu feci sukut ve musibet-i hazırardan rahmet-i İlahiye ile kurtulurlar.

سُبْحَانَكَ لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ